

A repülőverseny

A hetedik nap.

— Junius 12. —

Az egynapos szünet, a melyet Jupiter kegyelméből kaptak az aviatikusok, jól esett a közönségnek is, mert nagyon sokan vannak, a kik nap-nap után végignézték a levegőben való versengést s nem csoda, ha belefáradt a szemük a gyönyörű, változatos képhez.

A kissé felhős, éppen azért enyhét adó vasárnap délután a közönség tizezreit gyűjtötte össze a versenyterre s már ez a festői, tarka tömegkép, a melyben a nyári divat százféle elegáns toalettje vegyült el, megérte a fáradságot és pénzt, a mibe egy versenynap kerül, úgy hogy a repülőgépek produkciója szinte ráadás volt.

Ez a ráadás meszeszerűen szép és érdekes volt. Folyton öt-hat gép keringett a levegőben, hol alacsonyan suhanva el a tribünök előtt, hol magasan uszott a fellegek alatt s a mi a mai napot kivételessé teszi, nem jegyeztünk föl egyetlen balesetet sem.

Ma a franciák teljes kedvvel mentek a versenybe. Különösen lekötötte a figyelmet a levegő királyainak, Paulhannak és Lathamnak magassági versengése. A hatalmas biplán, a mely már elröpült a gyorsvonatnál sebesebben Londonból Manchesterbe és szállt a felhők közé tizenhárom száz méter magasra és a karcsu monoplán, a mely már nekivágott a zajló tengernek s a mely szintén járt már ott, a hol a vilám születik, — perceként át hajszolta egymást, egyre fölebb-fölebb hágva. Ki tudja, hol állanak meg, ha hirtelen szél nem támad, eső nem csepereg. Így azonban százötven méter magasságból szédületes biztossággal lesiklottak a földre.

Paulhan később egy-egy utast vett föl a gépére és mindannyiszor toronymagasságban járt velük, hogy megismételje bravuros leszállásait. Az arisztokrácia köréből többen vállalkoztak erre a levegőbeli kirándulásra s valamennyien kijelentették, hogy a francia mester vezetése a biztosságnak olyan érzését keltette bennük, a mely talán erősebb, mint a minő a tengeri hajón való utazáskor elfogja az embert.

A mai nap krónikájából kimagaslik a német Frey Alfréd magasban tett útja, Wagner (nem német, hanem francia) és Kinet órákig tartó repülése és De Laroche bárónő bravuros fölszállása. A levegő primadonnája megmutatta, hogy egyvívásu vakmerőségben és tudásban a férfi pilótákkal. Szinte elveszett a magasban, annyira fölmerészkedett fölbokrétázott sárkán-

surolva, egy kissé megsérült. A gépet ezért bevontatták a faházába s ott egy óra alatt kijavították.

Most Paulhan startolt s egy perc múlva már száz méter magasságban verdeste csavarjával a levegőt. Ott fönn elállította motorját és meredek lejtőn lesiklott a pálya közepére.

Közben Kinet is tett néhány perces repülést, de a midőn Latham elviharzott fölötte, az így keletkezett levegőnyomás leszorította a földre, a hová baj nélkül ért.

Ujra Paulhan látjuk a levegőben, de ezuttal másodmagával. Csakhamar elterjedt a hír, hogy Károlyi Mihály gróf az az alak, a ki az aviatikus mögött ül és ugyancsak erősen megfogódzkodik a faváza hidjaiba. A mikor a nagytribün előtt elrepültek, a gróf sarkját lengette a páholyok felé, a honnan az arisztokrácia hölgyei csipkezebkendővel integetnek feléje. Nyolc percig tartott az ut és csodaszép leszállással végződött. Károlyi Mihály gróf, a mikor leszállott a repülőgépről, elsősorban meleg köszönetet mondott Paulhannak, azután az odasiétóknak, a kik meggratulálták merész vállalkozását, így beszélt el légi utazását:

— Soha nem érzett érzés fogott el a levegőben, különösen az első két percben, a mikor még nem éreztem magam kellő biztossággal a repülőgép hátsó nyergében. De azután már teljes gyönyörűséggel él-

Megnyílt az aviatikai osztály.

A versenyek alkalmával az összes aviatikai alkatrészek raktáron tartódnak.

Elsőrangú légszavak (Nélice normale), favázak, szövefek, Pogon-gyertyák, futókerekek, olaj, benzin, a cumulafor-fölfés, .: aszfalos- és gépműhely. .:

Bárdi Garage

VI. ker., Mozsár-utca 9. sz.

veztem a repülést, a látvány pedig, a mely szemem elé tárult, igazán elragadó, fenséges volt. A magasban óriás távolságra elláthattam, a versenyter közönsége pedig mintegy hosszú fekete sáv tünt föl előttem. A gép maga bámulatos biztossággal siklott a levegőben és látva azt a nagy nyugalmat, a mellyel Paulhan a gépet kormányozza, én is teljesen nyugodtnak éreztem magamat. Kellemetlen pillanatot csak egy volt: a mikor a második fordulónál, az egyes számú pilonnál egy kis szélroham belenyúlt a gép egyik szárnyába és kissé fölemelte, a gépet pedig kevéssel oldalt sodorta. A harmadik kör után a nagy tribün előtt, a mikor körülbelül a legnagyobb magasságba értünk, Paulhan hátraszólt:

— Fogózzék meg jól.

Azt hittem, valami baj történt. A következő pillanatban a gép csaknem merőleges irányban óriás sebességgel leszállt és a pálya közepén szerencsésen földet ért. Mondhatom, nagyon örülök, hogy fölszállhattam Paulhannal, a ki művész a maga nemében és én mindig nyugodtan merném az életemet rábizni.

Paulhan pár perc múlva *Deutsch de la Meurthe*-tel, a francia Aero-Klub léghajós-osztályának elnökével szállt föl, a ki tudvalevően az aeronauták legnagyobb mecénása. A délután folyamán még

fölvitte a levegőbe Károlyi Imre grófot, a Magyar Aero-Klub elnökét s a hálás közönség, a mely a nemes grófnak és Tolnay Lajos igazgatónak köszönheti a repülőverseny létesítését, zajosan tüntetett mellette, a mikor földre szállt. Ugyancsak Paulhannal szállt föl Andrassy Géza gróf, Hevesy Vilmos mérnök és egy amerikai hölgy, Mrs. Cardesa is.

Utásokat szállított a nagy biztossággal és ki-

Robert Gyula

bluz- és pongyola-különlegességek

Budapest,

IV., Váci-utca 13. sz.

tartással repülő Kinet is, a ki előbb Juhos Gyula földbirtokost, végül pedig Hédervary Lehel képviselőt vitte magával egy-egy fordulóra. Engelhardt kapitány Wright-gépén is volt utas-verseny. Egy újságíró, majd Haymerle báró szállt föl vele.

Az utassal való fölszálláson kívül más repülések is lekötötték a közönség figyelmét. Pischof, a győri ut hőse is megjelent és kijavított gépén rövidebb-hosszabb ideig szálldogált. Varhalovszky Farman-gépén ma repült először szépen és huszonöt percig tartó útjában száz méteres magasságot ért el. Wagner és Kinet öt óra után startoltak és egyfolytában csak akkor ereszkedtek a földre, a mikor már besötétedett.

Latham, a kit eddig motorának hibája gátolt abban, hogy kimutassa elsőségét, ma gyönyörűen repült. Egy óra hosszáig volt a levegőben és ez idő alatt gyorsaságával, bámulatos fordulataival, fecskeszerű csapongásával, versenytársainak üldözésével (különösen De Laroche bárónőt kerülgette), magasban való járásával tünt ki. Legnagyobb magassága 151 méter volt.

Frey Alfréd német aviatikus, a ki mindjárt az első napon 185 méternyire emelkedett, ma is a felhők közé törtetett. E közben, elmulasztván a hatodik számú pilonnál a fordulást, elrepült a közönség fölött és messze elkalandozva, tért csak vissza a bekerített pályára. Boda Dezső dr. főkapitány följegyezte nevét és a közönség fölött való repüléséért megindítja ellene a kihágási eljárást. Ha-

Levélpapírosokat ::
Látképeslapokat és
Emléktárgyakat
nagy választékban tart

Rigler József Ede

:: papírneműgyár részvénytársaság ::

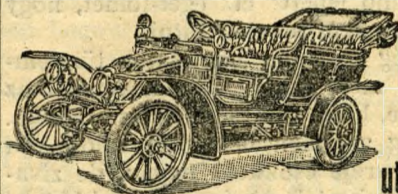
BUDAPEST, { V., Erzsébet-tér 19. sz.
IV., Egyetem-tér 5-6.
VI., Rózsa-utca 55. sz.

nyán. A mikor földet ért, ő kapta a legviharosabb tapsot.

A verseny.

A fölszállások sorát Latham kezdte meg vasárnap délután egynegyed négy órakor. Tizenkét percig rettenetes gyorsasággal tett több fordulót. Már a földön gurult, a mikor fark-kormány a homokot

KOMNICK AUTOMOBILOK

teljesítő-
képesség, tar-
tosság, üzembiz-
tosság és ökon-
ómia tekintetben

utólérhetetlenek!

Zajtalan járasu és legmegbízhatóbb luxus, szállító és üzleti kocsik, omnibuszok, hétkocsik.

Magyarországi vezérképviselő:

DÖRFLER NANDOR okl. gépészmérnök

Budapest, VIII., József-utca 39. sz.

sonló sorsban lesz része De Laroche bárónőnek, a ki nem lévén gyakorlott a fordulásban, több ízben elrepült a közönség feje fölött. A kiváló aviatát ma úgy ünnepezték, mint egy vérbeli primadonnát szokás. Még a start előtt fölvirágozták biplánját s a mikor negyedóráig tartó útjából, a melyet száz-harminc méter magasságban tett meg, a földre ereszkedett, megint sok virágot kapott. A bárónőt kel-

FODOR JÓZSEF cs. és kir. udvari butorgyár BUDAPEST, IV., Keckeméti-utca 6.

Feltűnő ócsó

Magyar Miklós divatházában

Budapest, VI., Andrássy-ut 33. sz.

Utazó-kosztüm	25.—	frt
Vászon-kosztüm	18.—	"
Lüszter-köppeny	10.—	"
Madera és zefír-bluzok	3.90	"
Pongyola	5.—	"
Grenadin-ruha	35.—	"
Fulard-selyem-ruha	40.—	"

lemesen meglepte ez az udvariasság, s úgy fizetett érte a közönségnek, hogy rózsáit szétosztotta az éljenző hölgyek között.

Ma új alak is beállott a versenyzők közé: a francia Moser, a ki, miként Wagner, Henriot-monoplánon szállt föl. Ugy látszik, még nincs rendben a motora, mert egy félkör után leszállott. Hosszabb-rövidebb ideig röpködött: Paul, Amerigo, Rougier, Jullerot, Wienziers.

Örvendünk, hogy a franciák teljes erővel mentek a versenybe, a miben talán része van *Deutsch de la Meurthe*-nek, a ki rávette őket, hogy az előre tört osztrák aviatikusoknak ne engedjék át a dicsőséget és a pénzt. A mai szép versenynapot félórásig tartó üdítő eső szakította ketté, éppen jókor arra, hogy a közönség meguzsonnázhassék.

A VII. versenynap eredményei.

Időtartam-verseny: 1. Wagner, 2 óra 3 perc és 47 másodperc. 2. Kinet, 1 óra 44 perc és 50 másodperc.

Távolsági verseny: 1. Wagner, 129 kilométer 58 méter. 2. Kinet 103 kilométer 7 méter.

Magassági verseny: 1. Frey 198 méter. 2. Latham, 151 méter. 3. Paulhan, 149 méter. (De Laroche báróné 130 méter magasan járt.)

Gyorsasági verseny: 1. Latham, 75.52 kilométer óránkénti sebesség. 2. Wagner, 67.28 kilométer.

A REPÜLŐVERSENYRE

Budapestre érkező idegenek

kellemes falálkozóhelye

jászapáti Kaszás Lajos vendéglője

VII., Rákóczi-ut 44.

Elegáns étkező-terem, díszes kerthelyiség.

Elmaradt a hétfői verseny.

Előre lehetett látni, hogy a vasárnapi esodaszép verseny után, a mai napon nagy közönség lepi el a rákosi repülőtér. Bár a kora délután viharos szél fújt, mégis tömegével szállították oda a kocsik, autók, villamosok és a vicinális vasutak az emberek százait. Mindenki azt hitte, hogy a szél, mint eddig rendszeresen, majd csak elül öt órára, azután nem lesz akadály a vászonmadarak fölszállásának.

A győri utazási versenyre természetesen senki sem nevezett, mert hiszen istenkísértés lett volna a gyöngébb fákat tördelő szélben a levegőbe való emelkedés. A repülőtérrel egy-egy erősebb szélroham fölkavarta a port s ekkor olyan szürke felhő lepett el eget-földet, hogy három lépésnyire sem lehetett látni.

A közönség azonban bámulatos türelemmel várakozott, mert fehér zászló lengett az árbocon, jelentve, hogy valószínűleg lesz repülés. Ez a reménység azonban nem vált valóra. Öt óra után a szél ereje csökkent ugyan, de zivataros felhők gyülekeztek az égre és csakhamar villámok cikáztak és a mennydörgés bömbölése nyomta el a katonabanda vidám muzsikáját. Hat órakor kitört a zivatar, bőséges eső verte le a port s mindenki földel alá menekült.

Most már a versenyintézőség is belátta,

ROYAL ORFEUM

ERZSÉBET-KÖRUT 31. TELEFON 110-22

Egyetlen városi mulatóhely.

Minden este 8 1/2 órakor

a szenzációs új júniusi műsor.

Fritz Grünbaum és Carli Nagelmüller

Uj behozatok:

Schlesinger bácsi mint aviatikus.

Pepita Muki, Little Taté és az összes elsőrangú új attrakciók.

hogy jobb időre nincs kilátás. Fölhuzatta az árboca a fekete zászlót, elsüttette az ágyut, a mivel tudtára adta a közönségnek, hogy a mai versenynap elmarad. A mára váltott jegyek természetesen érvényesek holnapra is.

A szakadó esőben az eloszlás egy kis bajjal járt, de azért a kinek kocsija volt, csakhamar védő ölében megkezdte hazavivő útját. A közönség többi része a fődött tribünön várta meg, a míg az eső szünetet nem tartott, azután egyéb alkalmatosságon eltávozott.

A szárnyas Eva.

A merészmodoru francia báróné eddig senki sem vette komolyan. Megbámulták a szelek birodalmához szabott köntösét, belemosolyogtak hamiskás, színeket váltó, kékes-zöld szemébe, bemutatták a kir. hercegnek és elhalmozták cukorkával, de hogy repüljön is, ezt igazán senki sem kívánta tőle.

A mikor a tavasszal a heliopoliszi aviatikai hét folyamán vagy kétizben — az utolsó két napon, — másfél méter magasan elshogott tisztelői előtt, egész Egyiptom el volt ragadtatva. A szegény hárembeli rabasszonyok szíve kéjesen reszketett meg e szabad pillangó bátor csapongása hírére, s azóta ők is messze szállanak már, megálmodott hőseik nyomában, habár egyelőre még csak álmothozó lágy párnák ölen.

A francia asszony pedig tovább utazott, és hirdette ernyedetlenül az imprezáriója, hogy nemcsak nevezni fog, hanem repülni is, a mint lehet.

És ime, a mult szerdán igazán nyeregbe szál-

Mielőtt nyaralóba megyünk :: vagy elutazunk ::

helyezzük biztonságba értékpapírjainkat, ékszerünket, biztosítási kötvényeinket és egyéb okmányainkat

A „HERMES“ Magyar Általános Váltóüzlet R.-t.

Budapest, Hermes-udvar, IV., Koronaherceg-u. 5. sz.

rendelkezésre boosátja e célra — esetleg csak nyáron át is — a tűz- és betörésmentes, vasbeton-szerkezettel, ujonnan épített

SAFE-DEPOSIT

helyiségeiben levő pénztárfiókokat a fél saját zára mellett. Nagyobb terjedelmű bórondók vagy ládák is elfogadhatnak nyáron át megőrzésre a helyiségben. Abérítőfeleknek a szelvények lefejtése és sorsolások ellenőrzése céljából modern berendezésű dolgozó-fülkék állnak rendelkezésre.

Bérleti, illetőleg megőrzési díj 16 kor-tól kezdve egy egész évre.

Külföldi pénzmeceket, valamint a bel- és külföldi fűrdőhelyeire és városaira szóló hitelevelveket a legolcsóbb feltételek mellett engedünk át.

Takarékbetéteket a legkedvezőbb kamatláb mellett kamatoztatunk.

lott. Még pedig vagy husz méter magasan lebegtetve pepita fátyolát. Tegnap pedig, — ó, örök asszonyi akarat! — a fellegekig emelkedett és merészen, könnyedén, minden előírás fenséges negligálásával körülkövalyogta nagy kecsesen az egész rákos-kőbányai terepet. A mint a sok fiókra osztott, formátlan vászonalkotmány az utak ingyenes publikumának feje fölött vagy százharminc méter magasan Rákosliget felé eltűnt a nagy tribün közönsége előtt, egy kissé aggódni kezdtünk a bolondos kis asszonyért, a kit nyilván elvitt a gépje, fodros-bodros kis fantáziájával egyetemben.

De nem, hiába féltünk. A XX-ik század pompás kis nőcskéje nem csak a szemével tud bánni, hanem a kormányruddal is. Talán kiesett betanult szerepéből egy percre és a míg beletalált a rendes kerékvágásba, tulszállott a célon. De csakhamar újra itt uszik felénk.

Egyszóval, de Laroche báróné olyan komolyan repült vasárnap, a milyen komolyan kivüle csak a legnevesebbek mertek. És nem öt percig. És nem a nagy tribün előtt. És ha volt még egy lelkicsinylő szó a lelkünk mélyén, ez a kis francia aviatika ugyan-csak kipusztította onnan. Mert ha egy gépész, egy mérnök, egy szakember rábizza magát a felhőszelő vászonmadarra, hát ezen nem csodálkozunk. Hiszen minden srófot jól ismer a motorján és a legkisebb hangellérés óvást jelent neki a továbbhaladásban. De hogyan értsen mindehhez egy bájos, kacagó szemű, szeszélyes asszony?

Ha nem érne gépészek, pilóták, aviatikusok között, azt mondanók rá, hogy nem is sejtí a vesze-

RIVOLI fényképészeti és festészeti műterem

VII., Rákóczi-ut 30.

delmet, a mely elé megyen. De ismernie kell, mert két éve ez az ő világa, mert számtalan súlyos bukást látott, mert számos barátja összetört csontjait kísérte el a sirig. A mikor tehát minden alapos szaktudás nélkül, egy kis betanult kézügyesség alapján százharminc méter magasan sem veszi el a fejét, akkor ez a kis francia asszony már nem is annyira bolondos, mint a mennyire bátor.

A tulságosan magasra nőtt asszony mindig visszataszító, éppen úgy érzéketlenül megy el az élet nagy érzelembeli viharai mellett a józan, a tulokos Éva. A repülő Évákból éppen elég egy is. A jövő asszonyát nem szabad a repülőgépre engednünk.

Ha a jövő század leányait aeroplánokra neveljük, végképp bucsut mondhatunk a józan észnek. Mert lehet, hogy ezerből tíz nyugodtan fog röpködni a szelek szeszélyes útjain, de hogy a többi roncsolt idegzetel hagyja egykor abba, annyi bizonyos. Inkább adjuk meg a nőnek a minden vonalon való szavazati jogot, csak a repülőmániától mentsük meg vasenergiával a jövőndő anyáit.

Kedves emléket vesz az, a ki
1 üveg sásliliom parfümöt
visz haza 4.50 fillérért.

LUX MIHÁLY drogeria-, vegy- és illatszer-üzlet
Budapest, IV., Múzeum-körut 7. sz.

AVIATIKAI HIREK.

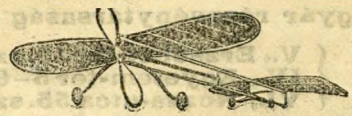
— Zsélyi gépe a muzeumban. Mint értesülünk, a kormány megvásárolta a szerencsétlenül járt Zsélyi Aladár összetört gépét a Közlekedési Múzeum számára, mert ez volt az első magyar aeroplán, a mely szép sikert ért el s így kulturhistóriai becse van.

— A király Illnernek. Illner Károly, a kiváló aviatikus, a ki a budapesti mitingen oly szép eredményt ért el Etrich-monoplánjával, mint megírtuk ezer korona ajándékban részesült a királytól bécsujhely-bécsi repüléséért. Az erről szóló irás, a melyet a hadsereg léghajós-osztályának vezetője, Schleyer tábornok írt alá, a következő:

Illner művezető urnak, Budapestben. Ő felsége főhadsegédi hivatalának értesítése, szerint a császár és király ő felsége ezer koronát ajándékozott önnek magánpénztárából. Ez az ajándék elismerése a bravurral végrehajtott bécsujhely-bécsi levegőbeli utazásnak, a mely az első e nemben Ausztriában. A midőn ezt tudomására hozom, egyuttal szerencsét kívánok a felség ajándékához, valamint az örömet fejezem ki, hogy Etrich ur zseniális alkotása az ön bátor vezetésével oly eredményesen versenyez a világhírű mesterekkel. Schleyer tábornok.

Weszely István

sport-ujdonságok üzlete kirakatát
IV. ker., Váci-utca 9. sz.,
tessék megnézni!

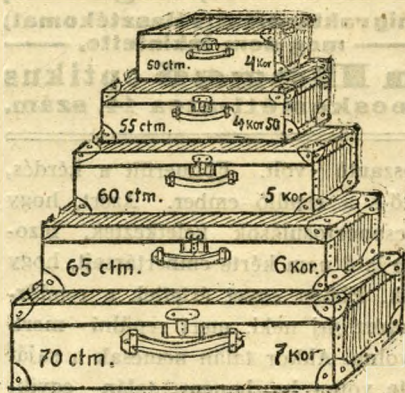
Gyermekek
öröme:

Repülőverseny
emléktárgyak:

Latham, Grade,
Demoiselle,
Bleriot repülő-
gép kis modellek

Repülőgép
modell al-
katrészek.

Székely

bőröndös

Budapest, VII.,
Rákóczi-ut 4.

Kizárólagos készítő-
ményű bőröndjei
legkötőbbek.

Árjegyzék ingyen.

— Magyar repülőember Bécsujhelyen. A Magyar Aero-Klub ma táviratot kapott Bécsujhelyről, a mely szerint *Petróczy* százados, a ki a katonai légihajós-osztályhoz van beosztva és a ki az arzenálban végzi repülő-kísérleteit, ma reggel kísérletezés közben öt percig repült.

— *Etrich* és munkatársai. Egyes bécsi és budapesti lapok több közleményben foglalkoztak azzal a viszonyal, a mely *Etrich* Igo, a Budapesten szereplő *Taube* repülőgépnél szerkesztője és munkatársai között fönnáll. *Etrich* az ellene fölhozott vádokról a következőképpen nyilatkozott:

— A vád maga, a mit volt munkatársam, *Wells* ellenem fölhoz, és az a mód, a hogyan ezt ellenem érvényesíteni akarja, olyan, hogy ezt csak bírói uton akarom letárgyalni. Az igazság az, hogy *Wells* mérnök pár éven keresztül alkalmazva volt nálam, munkája azonban eredménytelen volt, és mert minden áron azon fáradozott, hogy engem kísérleteimtől eltérítsen, nevezetesen a monoplán-szisztémától és arra akart rávenni, hogy a *Wright* aeroplánjához hasonló kétfedelű repülőgépet szerkeszsek, kénytelen voltam őt a múlt év júniusában elbocsátani. Azóta a *Galamb* és a *Sirály* konstrukciójának munkáját teljesen magam végeztem és a mikor elkészültem munkámmal, arra szabadalmat is vettem. Több hónapi kísérletezés után annyira jutottam repülőgépeimmel, hogy az irányt, a melyben haladok, *Wells* hibásnak mondotta ugyan, mégis igen jelentős sikereket tudtam vele elérni. Ha *Wells* mérnök az osztrák aviatik-

pesti mitingen a *Galamb*-bal, melyet a győri utazási verseny startjánál baleset ért, a következőket mondotta:

— *Wells* mérnök, a mikor a repülőgépet építették, soha semmiféle szerkezetre vonatkozó tervrajzot nem hozott és én voltam az, a ki legtöbbször ajánlottam *Etrich* Igónak, hogy bocsássa el szolgálatából *Wells* mérnököt, mert ez nemesak nem segíti elő a kísérleteket, hanem ellenkezően, csak hátráltatja. Azt állítja *Wells*, hogy *Etrich* mérnök kényszerített engem arra, hogy rossz időben a legnagyobb veszedelmek közepette szálljak föl és a győri utazási verseny startolására is ő beszélt rá. Lelkiismereti kötelességem kijelenteni, hogy ez nem igaz. Mert *Etrich* Igo volt az, a ki leginkább aggodalmaskodott, a mikor a kissé szeles időben arra szántam magamat, hogy a győri utazási versenyben elinduljak. Nem vagyok rabszolgája *Etrich*nek, a ki tisztességesen ho-

SEMLER J. csász és kir. udv. szállító

Budapest, Deák Ferenc-utca és Bécsi-utca sarok.
Raktárra érkeztek a legújabb angol gyapjuszővetek, alpaca lüszterek, vásznak, angol pládek, gyapju aeroplán színekben. — Minták kívánatra.

norál és az elnyerendő díjakból is megfelelő részesít. Ha *Etrich* eddig nem szállt föl, ez csak azért történt, mert a repülőgép megkonstruálása körül kifejtett intenzív szellemi munkában kifáradt idegei ma még nem olyan nyugodtak, hogy a repülőgépet ő maga kormányozza.

— *Bokor Móric*, az amerikai magyar mérnök tegnap Aradról Budapestre érkezett, hogy a repülőversenyen saját konstrukciójú gépével részt vegyen. Megjelent a versenypályán és segített *Etrich* mérnöknek a *Galamb* kijavításában.

— Összetört egy magyar repülőgép. *Szatke* debreceni aviatikus, a kinek már ott is volt balesete, ma reggel próbarepülést végzett a budapesti versenytéren s már a levegőbe emelkedett, a mikor a jelzőárbocot körülvevő drótkerítésbe ütközött. Gépe összetört, de ő maga nem sebesült meg.

Földváry Imre férfidivat-, fehérnemű- és kalap-raktárai ::

Főüzlet: BUDAPEST VIII., Rákóczi-ut 7.
Kossuth Lajos-u. 18. Árjegyzék.

— Megbirságolt aviatikusok. A vasárnapi verseny befejezése után a sportbizottság határozata alapján *Paulhan* 300 kor., *Frey* Alfréd 100 kor., *De Laroche* bárónő 50 kor. büntetésben, *Jullerot* és *Warhalovsky* pedig megrovásban részesült, mert a versenyszabályok ellenére a pályát elhagyták és a közönség fölé repültek. Különösen *Frey* távozott igen messzire. Mentségül azt hozta föl, hogy motorjában némi hiba mutatkozott s nem volt módjában az előírt módon leszállni, mert különben a közönségben könnyen a multkorihoz hasonló kárt okozott volna.

— *Efimov*, a kit a harmadik versenynapon sajnálatos baleset ért, a mitingen már nem vehet részt. *Farman*-gépét, a melyről lezuhant, azóta a mechanikusok teljesen rendbehozták, és *Efimov* elhatározta, hogy az aeroplánt eladja. Tegnap délután különben megjelent a versenytéren, a hol aviatikus kollégái meleg ovációban részesítették a még gyöngédkedő társukat.

— Mennyit fizettek az utasok? A vasárnapi utasversenyben *Paulhan*, *Kinet* és *Engelhardt* vettek föl gépükre egy-egy vendéget. Az első kettő, mint hivatalos repülő-ember, pénzért, az utolsó, a ki a porosz hadsereg kapitánya, ingyen. *Paulhan* hírnevét és elvitathatatlan elsőségét jól meg kellett fizetni; *Károlyi* Mihály gróf, *Károlyi* Imre gróf, *Andrássy* Géza gróf, *Mrs. Cardesa* egyenkint ötezer frankot adtak a francia aviatikusnak. *Kinet*, a ki pedig szintén mestere a repülőgépnél, sokkal szerényebb árt szabott: ötszáz koronát kért egy-egy utastól, de — előre. A mennyibe az utasoknak egy-két pernyi halálfélelem került, abból öt magyar

Sportképkiallítás

Winkle Nándor

műkereskedésében, IV., Váci-utca 2. szám.

Racing, Hunting, Caching, Shuting, Polo etc.

RADÓ ALADÁR

a főváros előkelő és legnagyobb
bluz- és pongyola-áruháza

Belváros, Bécsi-u. 5.

(Deák Ferenc-utca sarok)

Elismert szolid áruház!

aviatikus lehetett volna lábra állítani és talán a levegőbe segíteni.

— A worcesteri repülőgép-katasztrófa. A worcesteri gazdasági kiállításon rendezett kisebbszertű repülőversenyen — mint arról röviden már megemlékeztünk, — a budapestihez hasonló szerencsétlenség történt. Az egyik versenyben — amint most egy londoni tudósítás jelenti, — *Clayton* aviatikus pilótája startolt. Alighogy a gép fölemelkedett a földről, egyszerre megingott s belezuhant a pálya körül álló tömegbe. Rémes jajveszékeltés hallatszott a szerencsétlenség helyéről, a melynek közelében nagy tolongás támadt. A lezuhant gép több sebesülést okozott. Legrosszabbul járt egy fiatal asszony, a ki oly súlyosan sérült meg, hogy néhány perc múlva meghalt. Kivüle még négyen sebesültek meg. Egyikük a karját és lábát törte, egy másiknak az egyik ujját kellett

Repüljön be saját érdekében

és tekintse meg teljes kiállításban
levő raktáramat: I. rendű női- és férfi-
posztók, gyapju ruhakelmék, vásznak
síb, hallatlan olcsó árak.

GERGELY posztó és szövet nagy raktár
Budapest, IV., Koronaherceg-u. 3. az udvarban jobbra.

amputálni. A kihallgatott aviatikus azzal védekezett, hogy gépe előző nap megsérült s ő nem is akart föl szállni. A rendezőség azonban és, a publikum is követelte tőle a fölszállást.

— A repülőversenyre fölránduló hölgyek szives figyelmét fölhívjuk *Radó Aladár*, a főváros előkelő, legnagyobb bluz- és pongyola-áruházára Bécsi-utca és Deák Ferenc-utca sarok, a hol a legizlésebb áruk rendkívül előnyös árakban szerezhetők be.

— Ha a repülő-versenyre kimegy, okvetlenül vigyen magával egy *Isola* palackot, mely az italt jég hidegen tartja minden előkészület nélkül napokon át. Ára 7 és 9 korona. Kapható *Plökl* és *Haas* sportházában, *Andrássy*-ut 13.

Berlin háztengere fölött.

Frey Alfréd német aviatikus (össze nem tévesztendő *Frey* André francia pilótával, a ki tegnapelőtt a közönségre zuhant repülőgéppel) vakmerőségre és tudásra egyvívású a franciákkal. Nálunk az 1-es számú *Farman*-gépen repül s a mult hétfőn csaknem kétszáz méter magas, biztos repülésével megnyerte az első napidíjat. Világhírét azzal szerezte meg, hogy a mult hónap végén Berlin háztengere fölött

„GÓLYA”-ÁRUHÁZ

Bosnyák Bleier Izsó
Budapest, VI., Nagymező-utca 12. szám

(az *Andrássy*-ut mellett).

Külön férfi-divatosztály!

Külön női-divatosztály!

Külön baby kelengyeosztály!

Képes nagy árjegyzék és mintagyűjtemény ingyen és bérmentve.

Szigoruan szabott előnyös árak!

Győződjön meg arról, hogy a legjobb
simacalejú 4.-, szegélyes elejű 5.-, piké elejű 5.50 K-ért
kapható
KUNZ ÁRUHÁZ Deák Ferenc-
utca 10. szám.

kára valami irányban befolyást gyakorolt, ez csak annyiban áll, hogy sikerült engem kísérleteimben sokáig hátráltatni. Bécsi aviatikus-körökben ez nyílt titok és különben ezt a bíróság előtt is be fogom bizonyítani. Kijelentem, hogy ha *Wells*et akkor el nem bocsátom szolgálatomból, soha sem jött volna létre az én madárformájú repülőgépem. *Wells*, miután elbocsátottam szolgálatomból, nem látott munka után; dologtalanul töltötte el az idejét és a mikor elfogyott a pénze, a mit végkielégítés gyanánt fizettem ki neki, a helyett, hogy tisztességes munkához látott volna, jötevéjét ilyen rútmódon akarja megszerezni. Ugy tesz, mint a cselédek, a kik rosszat beszélnek gazdáikról, a kik kitették a szűrüket. Különben pedig közlöm, hogy harmadik repülőgépem, a mely most van készülöben, én magam fogok föl szállani. Az a vád, mintha holmi rabszolgatartó volnék, a ki ki is zsákmányolja *Illner*et és a ki a pilótáját a legnagyobb veszedelmekben kényszeritené repülni, nevétséges és nem érdemes rá felelni sem. Különben átadom a szót *Illner*nek, a ki meg fog rá felelni.

Illner, a ki oly szép sikereket aratott a buda-

HELIOS automobilforgalmi részvény-társaság.

Budapest, V., Bálvány-utca 12. sz.

Montigny gróf és Croquet igazgatók
vezetése alatt

aviatikai osztály.

Blériot, Voisin, Farman repülőgépek.

RENAULT, OPEL, automobilgyár és BÜSSING-
teherautomobilok kizárólagos vezérképviselete.

Telefon: 91-57. és 73-65.

Japán és
hímett
batiszt

BLUZOK

pongyolák, aljak és ruhák óriási választékban
Faludi László cégnél
Budapest, VI., Andrásy-ut 48. szám.
Dívatlap ingyen. Telefon 162-72.

gere fölött röpködött. Erről a bravuros utiáról a következő leírást kaptuk berlini munkatársunktól:

Este hat óra van. A Spree melletti *Johannisztalban*, a berlini repülőversenyek színhelyén, a messze terjedő homokos terület szélső sarkán néhány férfi áll. Előttük egy *Farman*-repülőgép fekszik mozdulatlanul. Az eget kémlelik. Felhőtlen, tiszta, csak nyugat felé törnek meg a nap sugarai egy hatalmas sötétszürke levegőfalon. Ott fekszik *Berlin*, óriási háztömegéből fölszálló és megtorlódozó füst, meg por mint valami hatalmas felhő koszoruzza a szemhatárt. Este hat óra van, a nap még magasan áll, a levegő nyugodt, majdnem teljes a szélcsend. Itt a kedvező pillanat, hangzik a csoportban. És pár perccel később megindulnak a repülőgép csavarjai, a hozzáértő szemek még egyszer végigfutnak az egész szerkezeten. Rendben minden, még egy kézszorítás és a levegő hőse, az ifjú *Frey* Alfréd már lassan emelkedik fölfelé. Előbb kétszer körülrepüli a pályát, azután merész fordulattal egyenesen, messze a fák koronája fölött nekirent a *Berlint* jelző piszkos levegőfalnak.

A nap sugarai bearanyozzák az utcákat. Az emberek mint valami apró kis pontok mozognak, sietnek tovább ismeretlen irányok felé. Apró kis fogatok láthatatlan erőktől hajtva sikamlanak tova. Mereven, fenyegetően emelkednek a tornyok, diadalmi oszlopok a magasba. Egy pillanatban nem lát maga alatt mást, mint csupa háztetőt, szürkét, vöröset, barnát, feketét, a másik pillanatban a színek összeolvadnak és egy hosszú, egyenes ut nyílik meg előtte, tele virágos fákkal, sétáló embertömeggel. De az élet zaja nem hallatszik föl a magasba. Nem mintha lenn zajtalanul járnának az emberek, nem

AVIATEUR—AVIATIKUS KERINGŐ Irta: P. Nagy Albert
ára 1 kor. 80 fillér.
megjelent és kapható **Rozsnyai Károly** könyv- és zenemű-kereskedésében: Budapest, Múzeum-körút 15. szám.
Ingyen-árjegyzékek: szépirodalmi művekről, zongora-, hegedű-, orgona- és harmónium-kottákról, a zeneakadémiai tananyagáról.

dübörögnének, túlkölnének ezer hangnemben a gépkocsik, de mindezt elfojtja, tulharsogja a saját motorjának kattogása. Ez az élet zaja ott fenn. Kellémellen, hántó minden más fülnek, a repülő embernek azonban ez a változatlan, soha sem csökkenő, szinte ütemszerűen meg-megújuló zaj az élet zenéje. A míg ezt hallja, addig tudja, hogy nem fenyegeti baj. A mikor ez megszűnik, kisebbedik, vagy hirtelen megerősödik, akkor kezdődik a küzdelem az életért. Még a bátornak is megdobb a szíve a gondolatra, vajjon mi történik, ha meglazul egy csavar, eltörik egyik kormánylapát, vagy ha hirtelen, minden látható ok nélkül megáll a motor és megsemmisül az erő, a mely a gépet hajtja, üzi és kényszeríti, hogy vezetőjének engedelmessédjék. Odakünn a szabad mezőn még mindig megmarad a lehetőség, a remény, lassu ivben a földre szállni, oda, a hol legpuhább a talaj, a hol száz segítő kéz várja a levegő utasát, de ott a háztenger fölött minden zuhanás a biztos halált jelenti. Elég a legkisebb zavar a gépben és a levegő hőse veszve van. Pedig szeme előtt fölséges látvány terül el. Ime az ember legyőzte az elemek utolsó akadályát és ura a levegőnek is. Szabad mint a madár és versenyt repül a leggyorsabb légi ragadozóval. Fenn a magasban nincs korlát, nincs akadály, észak, dél, kelet, nyugat mind hívják őt a rejtelmes messzeségbe, mind szárnyalják újabb sikerekre, mind csalogatják diadalmas repülésre. És lenn küzdenek, dolgoznak az emberek, az utca tele van ve-

Legjobb férfi- és gyermekruha bevásárlási forrás ::

Kohn Heilmann és Fiai

cs. és kir. udv. szállítóknál

Budapest, IV. kerület, Károly-körút 12.

lük, a házakban dolgozó kezek szorgoskodnak a mindennapos kenyérért, ott fenn feledve minden gond, minden baj, az ember teli tüdővel szívja a levegőt és élvezi hatalmát, fensőbbiségét. Ez ama keret, a melyben a férfi a teremtés koronájának érezheti magát. Igen, ha nem kattogna a motor, ha nem kellene folyton figyelő szemmel kísérni a gépet, a kormányrud minden mozdulatát, ha nem kellene minden pillanatban elkészülve lenni a nagy tragédiára. Nem, az ember nem élvezheti teli tüdővel, nyugodt szívvel, pihenő aggyal a nagy győzelmet. Még ideje sincs körülnézni hatalmának új világában és ha van gondolat, a mely a felhők magasságában szívet-lelkét elfogja, ha van érzés, a mely képes erőt venni, uralkodni rajta, ez csak egy lehet: *emberi voltának, emberi gyengeségének tudata*. Nem feledheti el, hogy a földről származik, hogy ott lenn a földön emberek verték, kovácsolták, szerelték föl gépét, hogy semmi sem tökéletes, a mi emberkézből

EPSTEIN — BUDAPEST, VI., Andrásy-ut 40. sz.
KOBRAK cipőkülönlegességek.

kerül ki, és mind tele van hibával, gyarlósággal. Még akkor is, a mikor az emberi tudás szárnyain emelkedik a végtelen magasságba, élete, sorsa, léte láthatatlan szálaktól függ, a melyek minden pillanatban szétszakadhatnak. Az ember repül, de még a biztosság érzése nélkül. Ma még bátorság, halálmegvetés kell a magasba emelkedéshez.

— Én bízom a gépemben, — beszélte az ifjú *Frey*.

A tömeg megállott, összetorlódozott az utcán és fölhámult a magasba. Ott lebegett, mozgott, sietett el fölötté az óriás madár. Ember is ült benne. Jól látta. Le-lehallatszott motorjának lármaja és az apró lengő zászló mutatta, hogy utasa biztosan halad célja felé. A rendőr csodálkozva nézett szét. Ime a tömeg megakasztja a közlekedést és a levegőbe, a magasba néz. Kétségtelen, hogy ott van a rendbontó, a ki a torlódoást előidézi és a ki ezért rászolgál a büntetésre. De a veszedelmes embert nem foghatja el, nem kényszerítheti távozásra, sőt az előírt fölszólítást sem intézheti hozzá. Szóval az az ember a magasban nincs a hatalmában. Valószínűleg nem is törődik vele. Ily esetről nincs gondoskodás a nyomtatott szabályzatban. Itt még a lovas-rendőr sem használ. Hölgyek és urak, könyörgi végre ékes német nyelven, kérem sétáljanak tovább. Az az ur ott a levegőben csend- és rendbontó. Föl fogom jelenteni. Egyelőre nem tehetek ellene semmit. De önök itt járnak a földön, tehát kötelességük nekem engedelmeskedni. Nekem pedig meg kell akadályoznom,

= Magyar vonatkozásu =
emléktárgyak

Albumok Budapestről

Képes levelezőlapok

Szénágy Béla

csász. és kir. udvari szállító
; levélpapír áruháza :

1V., Ferenciek-tere 9.

(Kossuth Lajos-utcai oldal.)

hogy itt a nyílt utcán csoportosulások keletkezzenek. Tehát tessék szétoszolni.

A tömeg nevetve fogadott szót, mert hisz időközben a repülő ember eltűnt a szemhatáron. De a jelenet megisméllődött minden utcasarkon és este a riportnál száz rendőr jelentette mérgesen, nagy haraggal, megsértve rendőri öntudatában, mint hányt állít nekik az a valaki ott fenn a levegőben, háromszáz méternyi magasságban

Ne vegyen látcsövet, lorgnettát,

mig raktáromat (választékomat) meg nem tekintette.

Klein Dezső optikus
Budapest, Kecskeméti-utca 14. szám.

Az eset bosszantó volt. Fölmerült a kérdés, vajjon büntethető-e a repülő ember. Azért, hogy az utcán miatta csoportosulások keletkeztek, bizonyára nem. Végre is ő nem kérte embertársait, hogy utána bámuljanak. Ebben egyet értettek a rendőrség bölcsői. De azért jaj neki, mert repülni mert. Hátha lezuhant volna. Akkor talán nemcsak a saját becses fejét ütötte volna be, hanem talán egyik-másik embertársában is kárt okozhatott volna. Ez pedig németül mondva *grober Unfug*, magyarul oly cselekedet, a mely nem illik bele a rendőrség szótárába. Persze ez a szótár nagyon is bő és tágul napról-napra. Ime a levegő is belekerült. Bár a levegőben a rendőrség még nem ur és még nem is bizonyos, hogy repülőgépeivel, ha volnának, mily magasságig érvényesíthetné törvényeit és szabályait, de mindez nem jelenti, hogy halandó ember a levegőben szabadon véthet a földi törvények ellen. Előbb-utóbb kénytelen visszatérni a földre és itt nincs hatalom, a mely megmentsse őt a nagy Rend őreitől.

Igy történt a derék *Frey* urral is. A mikor két órai repülés után dobogó szívvel, örömtől repesve újra maga előtt látta *Johannisztal* homoktengerét, a mikor baráti kezek a nagy sikerhez lelkesen üdvözölve fogadták a földön, az éljenző, tüntető tömeg közepette hirtelen megjelent előtte a rendőr. Egy papírlapot hozott magával, ezt lobogtatta és nyomta

Pincefelszerelési cikkekét vásároljunk

NAGY IGNÁC-nál, Károly-körút 9. sz.

Borszivattyúk, gumicsővek, rézesapok, palackdugaszterek, kupakolók, szűrőkészülékek, boros palackok, parafadugaszok, borsajtók, szőlőzúók, orjesztő tölesérek, faedények, permetezők nagy raktára.

kezébe. Ott meg volt írva szabályos nagy betűvel, sok jelentős pecsét közepette, hogy a levegő diadalmos hőse vétkezett a rendőri szabályok ellen és fizet érte ennyi meg ennyi márkát a közpénztár javára.

A tragikum még most is kérelhetetlenül üldözi az élet hőseit. Az emberi tudás, akaraterő csodákat hozhat létre, az emberi gyarlóságok csak akadályt-akadály után halmoznak utjába. Pár évszázad előtt a város fölött elrepülő embert talán börtönbe vetették, máglyán égették volna el pokoli tudásáért, ma, a mikor a repülés már nem tartozik a lehetetlenségek sorába, legalább is pénzbüntetésre ítélik. A múltban mártír lett volna belőle, ma szerencsére már az embereknek ez a fajtája kiveszett a köztudatból. De azért még mindig tragikum számba megy, a mikor valaki, hogy az emberi technika legújabb alkotását kipróbálja, életét kockáztatja és sikeres vállalkozásáért nem dicséretet kap, hanem rendőri büntetést. A nagy rend persze nem ismeri a tudomány vértanuit és minden haladást, minden fejlődést még nyomoruságos korlátok közé szeretne szorítani. De azért az ember repül és egy *Frey* még mindig többet használ a nagy világnak, mint száz jól megtermett, derék sisakos rendőr, a ki ugyan tudja, hogy mi szabad és mi tilos, de sejtelve sincs arról hogy mi szép és fenséges.

A BUDAPESTEN június hó 5-től 15-ig, esetleg június hó 20-ikáig tartó

nemzetközi repülőversenyről

cégünk készíti kizárólagos joggal

a kinematográfiai felvételt

Nagyarányu szervezetünk folytán azon kollektív helyzetben vagyunk, hogy a versenyter minden napi eseményeit fölvehessük és az azt követő 48 óra múlva minden rendelőnek a jól sikerült filmet a szokásos 1 korona 20 filléres áron visszaadás kötelezettsége nélkül szállíthassuk, feltéve, hogy a rendelések nekünk idejében foladtak.

A megnyitónapról felvett képek a következőket tartalmazza: A mentőegyesület felvonulása. — József főherceg és kíséretének érkezése. — Paulhan megjavítja a világ-rekordot a startolásban (6 méter 80 cm.). — Paulhan, Esmoff, Kinet, Wienziens, Frey repülései, Latham balesete. Ezen képeink már ma valamennyi mozgóképszínházban látható. Ugy az egész sorozatra, mint pedig egyes filmekre szóló rendelések

Pathé Frères, Ferenc József-rakpart 17.,
cimre kértnek.